

आदौ मुख्यवार्ता:

- प्रधानमंत्री नरेंद्र-मोदी राष्ट्रपत्याभिभाषणे धन्यवाद-प्रस्तावम् अधिकृत्य स्वकीयं उत्तरं प्रयच्छति ।
- निरन्तरं प्रवर्तमानस्य कोलाहलस्य मध्ये, लोकसभायां राष्ट्रपतेः अभिभाषणस्य धन्यवादप्रस्तावः ध्वनिमतद्वारा स्वीकृतः ।
- भारत-गल्फ-को-आपरेशन-कौन्सिल इत्येतयोः मध्ये स्वतन्त्र-व्यापार-सन्धिः इत्यस्य कृते टर्म्स-आफ्-रेफ़रेन्स् इत्यस्मिन् हस्ताक्षरं जातम् ।
- बङ्गालसर्वकाराय अद्य न्यायालयेन प्रलंबितस्य डी ए इत्यस्य पञ्चविंशति-प्रतिशन्मितस्य देयस्य परिष्कारस्य निर्देशः दत्तः अस्ति ।
- केन्द्रीय-गृह-सहकारिता-मन्त्री अमितशाहः अद्य आधिकारिक-रूपेण नवदिल्ल्यां भारतस्य प्रथमं सहकार्याधारितस्य भारत-टैक्सी इति उपक्रमस्य आरम्भं कृतवान्।
- महिला-प्रीमियर-लीग् इति क्रिकेट्-क्रीडायाम्, अद्य सायङ्काले वडोदरा-नगरे दिल्ली-कैपिटल्स्-दलं रॉयल-चेलेञ्जर्स-बेङ्गलुरु-दलं इत्येतयोः मध्ये क्रीडाद्वन्द्वः भविष्यति।

राज्यसभा-धन्यवाद-प्रस्तावः

प्रधानमंत्री नरेंद्र-मोदी राष्ट्रपत्याभिभाषणे धन्यवाद-प्रस्तावम् अधिकृत्य स्वकीयं उत्तरं प्रयच्छति । राज्यसभायां चर्चायाः उत्तरं प्रयच्छन् श्रीमोदी अकथयत् यत् भारतेन विकसित-भारतं प्रति द्रुतगत्या अग्रे गम्यते ।

राष्ट्रपतिः द्रौपदीमुर्मू-वर्या विगतमासस्य अष्टविंशति-दिनाङ्के द्वयोः सदनयोः संयुक्तोपवेशनं सम्बोधितवती । इतः पूर्वं , चर्चायां भागं भजन्ती, बीजेपी-दलस्य सांसदा माया-नारोलिया प्रोक्तवती यत् प्रधानमन्त्रिणः नरेंद्रमोदिनः नेतृत्वे, देशः सप्तचत्वारिंशदुत्तर-द्विसहस्रतमाब्दं यावत् विकसितभारतस्य लक्ष्यं प्रति निरन्तरम् अग्रे वर्धते । सा अकथयत् अद्य देशे ग्रामीणक्षेत्रेषु एक-लक्षतः अधिकानि आयुष्मान-आरोग्य-मंदिराणि निर्माय स्वास्थ्यसेवाः प्रदत्ताः सन्ति । एतत् सबलं कथयन्ती यत् कृषकाः सर्वकारस्य सर्वोच्चप्राथमिकताः सन्ति , श्रीमती नारोलियावर्या अकथयत् यत् पीएम-किसान-सम्मान-निधि-योजना इत्यस्याः अन्तर्गतं कृषकेभ्यः चतुर्लक्ष-कोटि-रुप्यकाणि वितरितानि ।

लोकसभा-स्थगनम्

अद्यापि लोकसभायाः कार्याचरणे निरन्तरं व्यवधानम् अभवत्, यतः भारत-अमेरिका-व्यापार-सन्धिना सह विविधविषयेषु विपक्षस्य कोलाहलः सञ्जातः । निरन्तरं प्रवर्तमानस्य कोलाहलस्य मध्ये, सभायां राष्ट्रपतेः अभिभाषणस्य धन्यवादप्रस्तावः ध्वनिमतद्वारा स्वीकृतः । लोकसभायाः अध्यक्षः ओम-बिरला-वर्यः विपक्षि-सांसदानां व्यवहारे क्षोभं प्रकटितवान्, सः अवदत् यत् श्वः विपक्षस्य सांसदानाम् अनुचित-व्यवहारस्य कारणात् प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी धन्यवाद-प्रस्तावस्य विषये उत्तरं दातुं सभां न आगच्छत् । अद्य निम्नसदने अपि त्रीणि स्थगनानि दृष्टानि, ततः परम् अन्ततः दिनपर्यन्तं यावत् स्थगनं सञ्जातम् ।

गोयल-भारतम्

भारत-गल्फ-को-आपरेशन-कौन्सिल इत्येतयोः मध्ये अद्य नवदिल्ल्यां स्वतन्त्र-व्यापार-सन्धिः इत्यस्य कृते टर्म्स-आफ्-रेफ्रेन्स् इत्यस्मिन् हस्ताक्षरं जातम् । समारोहस्य अध्यक्षतां कुर्वन् वाणिज्य-उद्योग-मन्त्री पियूष् गोयल-वर्यः अवदत् यत् भारतस्य गल्फ-को-आपरेशन-कौन्सिल इत्यस्य षट्-देशैः सह मुक्तव्यापार-सन्धिना अन्यः प्रमुखः व्यापारमार्गः उद्घाटितः भविष्यति । श्रीगोयल-वर्यः अवदत् यत् भारतं शीघ्रमेव अमेरिकादेशेन सह स्वीकृतायाः व्यापार-सन्धेः प्रथमभागस्य घोषणां करिष्यति ।

सर्वोच्चन्यायालयः-पश्चिमबङ्गालः

ममताबनर्जी इत्यस्य नेतृत्वभूताय बङ्गालसर्वकाराय अद्य न्यायालयेन प्रलंबितस्य डी ए इत्यस्य परिष्कारस्य निर्देशः दत्तः अस्ति । प्रायः विंशति-लक्षसंख्याकानां राज्यसर्वकारस्य कर्मचारिणां कृते डीए इति देयराशिः प्रदातव्या अस्ति । न्यायालयेन राज्यं अग्रिममासस्य षट्-दिनाङ्कपर्यन्तं डी. ए. इति देयराशेः न्यूनातिन्यूनं पञ्चविंशति-प्रतिशतं राशिं दातुम् आदिष्टम्, पूर्वतनानि निर्देशानि पुनः दृढीकृतानि यानि वर्षाणि यावत् प्रलंबितानि आसन् । डी. ए. इत्यस्य विवादः अष्टोत्तर-द्विसहस्रतमाब्दात् प्रचलति यत्र कर्मचारिणः वैधानिकरूपेण योग्याः भूत्वा अपि लाभवञ्चिताः सन्ति इत्यारोपः कर्मचारिभिः प्रख्यापितः अस्ति । सर्वोच्चन्यायालयेन पूर्वं कर्मचारिणां पक्षे निर्णयः दत्तः आसीत्, परन्तु राज्यसर्वकारः निर्देशानाम् अनुपालने असफलः अभवत् । अद्यतनस्य निर्णये सर्वोच्चन्यायालयेन पुनः दृढीकृतं यत् दशकाधिक-कालात् सञ्चिता देयराशिः अवश्यमेव प्रदातव्या ।

शाहः-भारतटैक्सी

केन्द्रीय-गृह-सहकारिता-मन्त्री अमितशाहः अद्य आधिकारिकरूपेण नवदिल्ल्यां भारतस्य प्रथमं सहकार्याधारितस्य भारत-टैक्सी इति उपक्रमस्य आरम्भं कृतवान् । भारत-टैक्सी इति बहु-राज्य-सहकार-समिति-अधिनियमः, इत्यस्य अन्तर्गतं पञ्जीकृतः भारतस्य प्रथमः सहकार-नेतृत्वभूतः उपक्रमः अस्ति । एषः मञ्चः शून्य-आयोगे, वृद्धि-मुक्त-मूल्यनिर्धारण-प्रतिमाने च कार्यं करोति, यत्र चालकानां कृते लाभस्य प्रत्यक्ष-वितरणम् भवति, येन वैदेशिक-निवेश-आधारित-समुच्चयक-मञ्चानां स्वादेशिकः विकल्पः प्रस्तूयते । जनसमूहं सम्बोधयन् श्री-शाह-वर्यः अवदत् यत् सर्वकारः टैक्सी-सेवाक्षेत्रे न प्रविशति अपितु सहकारिक्षेत्राणि एव अस्मिन् प्रविशन्ति ।

निर्वाचनायोगः-पर्यवेक्षकोपवेशनम्

भारतीय -निर्वाचन-आयोगेन अद्य असम, केरल, पुदुचेरी, तमिलनाडु, पश्चिमबङ्गाल चेत्यादिषु राज्येषु आगामि-विधानसभा-निर्वाचनार्थं केन्द्रीय-पर्यवेक्षकरूपेण सामान्य-आरक्षक-व्यय-पर्यवेक्षकाणां कृते एका प्रबोधन-सभा आयोजिता । आयोगः अवदत् यत्, सामान्य-पर्यवेक्षकैः, आरक्षक-पर्यवेक्षकैः, व्यय-पर्यवेक्षकैः च सह शततः अधिकाः अधिकारिणः वार्तालापाय आहूताः आसन् । पर्यवेक्षकान् सम्बोधयन् मुख्य-निर्वाचन-आयुक्तः ज्ञानेश-कुमारः अवदत् यत् पर्यवेक्षकाः स्वतन्त्रं, निष्पक्षं, पारदर्शकं च निर्वाचनं सुनिश्चितं कुर्युः । श्रीकुमारः अवदत् यत् निर्वाचनस्थले तेषां उपस्थित्या चतुर्विंशत्यधिक-अष्टशतं निर्वाचनक्षेत्रेषु सम्पूर्णं निर्वाचन-तन्त्रं ऊर्जापूरितं भविष्यति ।

गोयल-अमेरिकासन्धिः

व्यापार-वाणिज्य-उद्योग-मन्त्री पियूष-गोयल-वर्यः अवदत् यत्, भारत-अमेरिका-देशयोः मध्ये द्वैपाक्षिक-व्यापार-सन्धेः प्रथमः भागः प्रायः सज्जः अस्ति। सः नवदिल्ल्यां सञ्चार-माध्यमान् सम्बोधयन् आसीत् । श्री-गोयलवर्यः अवदत् यत्, भारतं प्रायः चतुष्पञ्च-दिवसेषु उभयदेशयोः मध्ये संयुक्तवक्तव्यं अन्तिमं कृत्वा हस्ताक्षरं कर्तुं अपेक्षते । सः अवदत् यत् संयुक्त-वक्तव्यस्य हस्ताक्षरानन्तरं अमेरिका वर्तमान-शुल्कं अष्टादश-प्रतिशतं यावत् न्यूनं कर्तुं कार्यकार्यदिशं प्रख्यापयिष्यति ।

जयशङ्कर-व्यापार-सन्धिः

विदेशमन्त्री एस. जयशङ्करः उक्तवान् यत् ऐतिहासिकी भारत-अमेरिका-व्यापार-सन्धिः अन्तिमस्तरे अस्ति, या शीघ्रमेव पूर्णा भविष्यति। सामाजिक-सञ्चाल-माध्यमेन डा. जयशङ्करः अवदत् यत्, व्यापार-सन्धिना भारत-अमेरिका-द्वैपाक्षिक-सम्बन्धेषु नूतनं चरणं उद्घाटितम् अस्ति, यत्र सम्बन्धानां विशाल-सम्भावनाः सन्ति । सद्यः समाप्तिङ्गते अमेरिकायाः प्रवासे डा. जयशङ्करः उक्तवान् यत् तस्य यात्रा सकारात्मकपूर्णा फलप्रदा चासीत् । सः अवदत् यत्, भारतस्य महत्त्वपूर्णः खनिज-क्षेत्र-सहयोगः अपि द्रुतगत्या प्रगतिं कुर्वन् अस्ति । सः इत्यपि अवदत् यत् आगामिदिनेषु सामरिकविषयेषु, रक्षायां, ऊर्जायां च तयोः संलग्नता भविष्यति ।

प्रधानमन्त्री-मलेशियायात्रा

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी फरवरीमासस्य सप्त-अष्ट-दिनाङ्कयोः मलेशियायाः प्रधानमन्त्रिणः अनवर-अब्राहिम इत्यस्य निमन्त्रणे क्वालालम्पुरं गमिष्यति । विदेशमन्त्रालयस्य सचिवः पी. कुमारन् वर्यस्य आगामि-यात्रायाः विषये वार्तालापं कुर्वन् अवदत् यत् प्रधानमन्त्रिणः मोदिनः मलेशिया-देशस्य एषा तृतीया यात्रा भविष्यति । प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी मलेशिया-देशस्य प्रधानमन्त्रिणा सह द्वैपाक्षिकीं चर्चां करिष्यति तथा च भारत-मलेशिया-समग्र-सामरिक-सहभागित्वस्य अन्तर्गतं व्यापारः, रक्षा, सुरक्षा, सेमिकण्डक्टर्स, डिजिटल-प्रौद्योगिकी, अक्षय-ऊर्जा चेत्यादिषु प्राधान्य-क्षेत्रेषु प्रगतेः समीक्षां करिष्यति । यात्रावधौ दशमः भारत-मलेशिया-सी. ई. ओ. मञ्चः इति अपि निर्धारितः अस्ति। प्रधानमन्त्री मलेशिया-देशस्य विविधक्षेत्राणां प्रमुखैः सह अपि संवादं करिष्यति । कुमारन्-वर्यः अवदत् यत् मलेशिया-देशः आसियान्-देशेषु

भारतस्य तृतीयः बृहत्तमः वाणिज्य-सहयोगी अस्ति, यस्य द्वैपाक्षिक-व्यापारः प्रायः विंशति-बिलियन-डालर-मितस्य अस्ति ।

विदेशमन्त्रालयः

भारतम् अद्य अवदत् यत् एक-दशमलव-चत्वारि-बिलियन-संख्याकानां भारतीयानां ऊर्जा-सुरक्षां सुनिश्चितं कर्तुं सर्वकारस्य सर्वोच्च-प्राथमिकता अस्ति । अद्य अपराह्णे नवदिल्ल्यां प्रसारमाध्यमैः सह वार्तालापं कुर्वन् विदेशमन्त्रालयस्य प्रवक्ता रणधीर-जैस्वालः अवदत् यत् देशस्य ऊर्जा-स्रोतस्य विविधीकरणं सुनिश्चितं कर्तुं वस्तुनिष्ठ-विपणि-स्थित्याः, अन्ताराष्ट्रिय-गतिशीलतायाः च अनुसरणम् सर्वकारस्य कार्यनीत्याः केन्द्रबिन्दुः अस्ति । वेनेजुएला-देशस्य तैलविषये प्रश्नस्य प्रत्युत्तरं प्रयच्छन् जैस्वालः अवदत् यत् वेनेजुएला-देशः व्यापार-निवेश-ऊर्जाक्षेत्रे भारतस्य दीर्घकालीनसहभागी अस्ति ।